

L'agost no tanca per vacances. L'educació en el lleure per a tothom

El Col·legi de Pedagogs de Catalunya evidencia que "malgrat els esforços que estan fent les entitats públiques i les entitats socials per a què tothom pugui gaudir de l'educació de lleure estival, segueix havent-hi menors ?especialment els més vulnerables- que no tenen les mateixes oportunitats educatives. Circumstància que afecta directament als infants i adolescents amb handicaps especials".

De tot l'estiu, al mes d'agost descendeixen les ofertes educatives en el lleure per infants i joves com ja es feia saber des del [COPEC](#) fa dos anys amb «Bon estiu! o... Bon estiu?». Les activitats de lleure són també aprenentatges, però no per ser «no obligatoris» i no per ser «aprenentatges lúdics», són menys educatius i importants que els aprenentatges escolars. Partint, doncs, que l'educació està present en tots els espais de la vida de l'infant i adolescent i que és el motor del seu desenvolupament cognitiu, motriu, social i de creixement harmònic, com es pot garantir que a l'agost també estigui coberta aquesta necessitat alternativa a la convivència familiar?

Si bé les entitats públiques i les entitats socials estan fent grans esforços per augmentar l'oferta de colònies o casals també al mes d'agost, aquesta no sempre és suficient o no arriba a tots els municipis. A aquesta realitat se li suma la manca de cobertura d'atenció a la diversitat funcional d'alguns menors, que resulten ser els més afectats.

Els infants i els adolescents amb mobilitat reduïda, amb *handicaps* sensorials, intel·lectuals o associats amb un grau important de dependència o d'altres d'atenció a trastorns de conducta, requereixen de professionals de l'educació que facin un suport i acompanyament més individual i especialitzat, així com l'adaptació d'activitats de joc, esport, etc. És important que tots els infants i joves integrin, juguin, aprenguin i comparteixin en un marc obert a la diversitat funcional. L'equitat aplicada a l'educació en el lleure.

Abans de finalitzar el curs escolar i a l'intentar organitzar el temps d'estiu de llurs fills i filles, moltes famílies descobreixen una situació similar a la d'anys anteriors [i]. En aquesta cerca, les famílies sovint es troben que l'oferta no pot cobrir per igual tota la temporada estival no lectiva, sobretot l'agost considerat el mes de vacances per excel·lència. També es troben amb situacions desfavorables, com que no tots els infants i adolescents que ho precisen poden accedir a les activitats triades per disposar de mitjans reduïts per al desplaçament dels menors quan les activitats es realitzen fora del municipi on viuen, o que les mares i els pares treballen de forma temporal, precària o emergent; el resultat esdevé un greuge econòmic per poder atendre les necessitats educatives d'oci en el lleure per llurs fills/es. El suport de la família extensa, quan és possible, no sempre pot complementar la totalitat d'aquestes necessitats del nucli familiar.

Segons dades que aporta el Síndic de Greuges [ii] i contràriament al que podríem pensar, l'índex de pobresa en la Infància creix. Com diu M. Jesús Larios, adjunta del Síndic de Greuges, «la manca d'inversió en infància suposa vulnerar els drets d'una persona durant tota la seva vida». Els drets i deures dels infants [iii] hauria de garantir i cobrir les atencions educatives en el lleure en l'interval no lectiu de l'estiu, quan sigui necessari i en condicions d'igualtat d'oportunitats.

Les activitats d'educació en el lleure a l'estiu, i en concret al mes d'agost, són una alternativa al nucli familiar que per qüestions laborals, de salut o com a situacions de «respir familiar» en alguns casos, no poden cobrir les atencions dels seus fills/es. Aquests espais lúdico-educatius també

són una oportunitat necessària pel desenvolupament vivencial, socialitzador i d'aprenentatge significatiu dels infants i adolescents, especialment pels que presenten més vulnerabilitat com la diversitat funcional, la manca de recursos sociofamiliars i/o econòmics en el nucli familiar, la pobresa infantil i juvenil, etc.

Davant d'aquesta reflexió el Col·legi de Pedagogs de Catalunya considera que:

L'accés d'infants i adolescents a les activitats de lleure ha de ser universal, perquè fomenta l'educació en els valors pedagògics de respecte i col·laboració, d'hàbits individuals i socials, d'educació per a la igualtat, la inclusió i l'educació emocional... tot plegat en un ambient d'entreteniment i esbarjo.

En conseqüència, el lleure estival esdevé una gran oportunitat pedagògica per als nostres infants i adolescents, que potencia el creixement de l'autonomia personal i social, el respecte per a l'entorn i la comunitat.

L'educació en el lleure necessita professionals de l'educació especialitzats i activitats adaptades a la diversitat funcional.

És indispensable garantir l'accés a les activitats educatives de lleure a tots els infants i adolescents, a través d'informació i acompanyament a les famílies.

És per això que el Col·legi de Pedagogs de Catalunya, des de la pedagogia, interpel·la a les administracions públiques per a què implementin polítiques que apostin per l'educació en el lleure com un dret de tots els infants i adolescents, amb atenció especial a la diversitat funcional i a la vulnerabilitat per diferent casuística, durant tot l'any i molt especialment durant el període estival - amb atenció al mes d'agost-.

El Col·legi de Pedagogs de Catalunya com a entitat adherida a la iniciativa [Educació 360. Educació a temps complet](#), que té com a finalitat «connectar temps i espais educatius», aposta per la superació de la identificació d'escola amb educació considerant que l'educació va més enllà i està present al llarg i ample de la vida, pel que l'educació en el lleure ha de ser un dret per a infants i adolescents i un deure per a les polítiques públiques corresponents.

En aquest sentit el Col·legi de Pedagogs de Catalunya està compromès [iv]: "(...) amb l'educació al llarg de la vida i en tots els àmbits on ens desenvolupem. És així com pedagogs/gues i psicopedagogs/gues estem implicades amb l'educació: a l'escola, en la família i en la comunitat, amb una mirada de 360º. El Col·legi de Pedagogs de Catalunya, membre de la Comunitat Educativa, contribuirà (...) amb les seves accions de promoció, generació de coneixement i visibilització de l'educació, sumant i fent xarxa amb tots els agents implicats. El símbol [v] que hem triat posa l'infant, l'adolescent i el jove al centre; i l'escola, la família i la comunitat construeixen amb fermesa i cooperativament una aposta integral de l'educació amb visió 360º"

Manifest de la [Junta de Govern](#)
Col·legi de Pedagogs de Catalunya

24 de juliol de 2018

[i] Segons podem detectar a partir de la pràctica professional de pedagogs/gues i psicopedagogs/gues, així com monitors, educadors/educadores i professionals en general que estan en contacte amb la infància en risc.

[ii] Síndic de Greuges, a través de l'article de M. Jesús Larios publicat al «diari educació» (el 25.06.18), sobre el creixement de la pobresa en infància a Catalunya. Aporta dades de l'INDESCAT del 2016 i que ha augmentat el 4%.

[iii] La Convenció dels drets de l'infant del 20 de novembre de 1989, un dels tractats més

referendats del món, diu al seu article 31 «L'infant té dret al descans, al lleure, al joc i a la participació en activitats culturals i artístiques»

[iv] Compromís explícit del Col·legi de Pedagogs de Catalunya, entitat sumada a l'Aliança, EDUCACIÓ 360, el dia de la presentació: <https://www.pedagogs.cat/reg.asp?id=3716&i=ca>

[v] Símbol que cada entitat adherida a l'aliança "Educació a temps complet" va presentar i que simbolitzava la seva contribució.